

"İnsandaki göz, kulak, kalb, sır, ruh, akıl gibi letâif ve nefis ve hevâ ve kuvve-i şeheviye ve kuvve-i gadabiye gibi şeylerdir." Bu cümlede geçen "sır"ın mahiyetini açar mısınız?

İnsandaki "**sır**" denilen şey ,genellikle adı ve mahiyeti bilinmeyen duygular anlamında kullanılmıştır. Bir çok his ve duygular bilinirken, bir çoğunun da varlığı hissedildiği halde, mahiyet ve keyfiyeti bilinmiyor.

İnsan, hayatın en cami ve mükemmeline mazhar olduğu için, bir çok his ve duygular ile donatılmıştır. Allah kendi isim ve sıfatlarını tanıtmak için insana bu isim ve sıfatları tartıp tanıyacak cihazlar vermiştir. Bu cihaz ve duyguların adedi, bilineni ve bilinmeyi çoktur. İşin uzmanları bu duygu ve latifeleri ana hatları ile tespit ve tayin etmişlerdir. Burada bunlardan herkesin rahatlıkla bilebildiği zahiri ve batini hislerin yanında bir de bilinmeyen hisler ve duygulara işaret ediliyor. Bu bilinmeyenlerden iki tanesini Üstad Hazretleri, **saika** ve **şaiika** şeklinde tespit ettim, diyor.

Saika: Şuuru olmaksızın bir şeye sevk olunmaktır. Buna **sevk-i İlahi** de denir. İnkarcı filozoflar buna **sevk-i tabii** veya **içgüdü** adını veriyorlar. Üstat, arının mükemmel ve hikmetli vazifeleri görmesini sevk-i İlahi anlamında saika duygusu ile izah ediyor. Yani Allah arıya ne yapacağını saika duygusu ile talim ediyor. Onu bu duygu vasıtası ile yönlendiriyor. Yoksa akli ve şuuru olamayan arının o hikmetli ve mükemmel vazifeleri kendi başına görmesi ya da kör ve sağır tabiatın sevki ile yapması imkansızdır.

Şaika: Canlılardaki **sevk** ve **motive** duygusudur. Allah mahlukatına yapacağı vazifeleri "**saika**" ile bildirirken, o vazifelere karşı istek ve arzuyu da "**şaiika**" duygusu ile takviye ve teyit ediyor. Tabi bu saika ve şaika duyguları her canlıda aynı derece ve mertebede görünmez. İnsanlarda daha cami ve daha mükemmeldir.

Arı saika ve şaika duyguları sayesinde çiçeği bulur, onunla dostluk kurar, ona bir şeyler verir ve ondan bir şeyler alır. İşte arıya bütün bu davranışları yaptıran temel nimet, hayat nimetidir. Zira insandaki bütün duygu ve latifeleri çalıştırıp anlamlandıran hayattır.